

Vlaams
Parlement

stuk **1615** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 11 mei 2012 (2011-2012)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet van 19 maart 2004
betreffende het lokaal sociaal beleid

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	9
Advies van de Strategische Adviesraad voor het Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid	15
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	19
Advies van de Raad van State	23
Ontwerp van decreet	33
Bijlage bij de memorie van toelichting: Reguleringsimpactanalyse.....	37

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

Dit ontwerp van decreet wijzigt het decreet van 19 maart 2004 betreffende het lokaal sociaal beleid met de bedoeling het in overeenstemming te brengen met de bepalingen van het decreet van 15 juli 2011 houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd (het Planlastendecreet). In artikel 12, §1, 3°, van het Planlastendecreet, wordt het decreet van 19 maart 2011 betreffende het lokaal sociaal beleid expliciet vermeld als vallende onder de toepassing van het Planlastendecreet.

Met het Planlastendecreet wil de Vlaamse Regering een substantiële bijdrage leveren aan het principe van de subsidiariteit. Naast de noodzakelijke samenwerking tussen de verschillende overheden komt er meer beleidsvrijheid voor de lokale besturen, Vlaanderen zal meer kaderstellend werken. Daarnaast wordt verder gestreefd naar de verbetering van de efficiëntie van de overheid, zowel van de lokale besturen als van de Vlaamse overheid. Het planmatig werken wordt behouden. Een reeds lang sluimerend pijnpunt in het interbestuurlijk optreden in Vlaanderen is de grote diversiteit aan plan- en rapporteringsverplichtingen vanuit de verschillende beleidsdomeinen, opgelegd aan lokale besturen. Met het Planlastendecreet wil de Vlaamse Regering uitvoering geven aan het regeerakkoord en de verschillende plannen die lokale besturen moeten maken, integreren in een meerjarenplan, legislatuurgebonden en afgestemd op de lokale beheers- en beleidscyclus. Deze plannen zullen outputcontrole en benchmarking mogelijk maken. De planlastverlichting maakt ook deel uit van het witboek Interne Staatshervorming.

In het decreet van 19 maart 2004 betreffende het lokaal sociaal beleid wordt het lokaal sociaal beleid bepaald als het geheel van beleidsbepaling en acties van een lokaal bestuur en de acties van lokale actoren met het oog op het garanderen van de toegang van elke burger tot de rechten vastgelegd in artikel 23 en artikel 24, §3, van de Grondwet. Bovendien moet het lokale sociaal beleid gericht zijn op een maximale toegankelijkheid van de dienstverlening voor elke burger en een optimaal bereik van de beoogde doelgroep. Daarom diende elk lokaal bestuur een sociaal huis te realiseren dat minimaal een informatie-, loket en doorverwijsfunctie heeft.

Om dit lokaal sociaal beleid te realiseren, moest het lokaal bestuur één lokaal sociaal beleidsplan opmaken, een meerjarenplan voor de duur van zes jaar, met een tussentijdse evaluatie na drie jaar. In het genoemde decreet zijn de elementen van het lokaal sociaal beleidsplan uitdrukkelijk bepaald: een omgevingsanalyse, een geïntegreerde visie op het lokaal sociaal beleid, de acties en de middelen, de taakverdeling en afspraken tussen gemeente en Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, de coördinerende rol van het lokale bestuur, en de participatie van bevolking en lokale actoren, zowel bij de voorbereiding, de uitvoering als de voortgang van het lokaal sociaal beleid. Ten slotte zijn ook de wijze van goedkeuring door gemeenteraad en raad voor maatschappelijk welzijn en kennisgeving aan de Vlaamse overheid vastgelegd.

Het in overeenstemming brengen van het decreet betreffende het lokaal sociaal beleid met het Planlastendecreet, houdt in dat geen afzonderlijk lokaal sociaal beleidsplan meer moet worden opgemaakt en dat het lokaal sociaal beleid opgenomen wordt in de strategische meerjarenplanning van de lokale besturen.

Een degelijk en krachtig lokaal sociaal beleid moet steunen op een intense samenwerking tussen gemeente en Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW).

Het feit dat beide vanuit de organieke regelgeving een strategisch meerjarenplan moeten opstellen, mag niets afdoen aan de dwingende noodzaak om het relevante onderdeel lokaal sociaal beleid op te maken vanuit een gemeenschappelijk te doorlopen planningsproces. Dit proces moet vertrekken vanuit een geïntegreerde visie op lokaal sociaal beleid en uitmonden in doelstellingen en acties.

De uit dit gezamenlijk planningsproces resulterende beleidsdoelstellingen en acties vormen de modaliteiten voor afstemming met de geïntegreerde beleidsdoelstellingen en -opties van het OCMW.

De noodzaak tot samenwerking wordt overigens ook bevestigd in het beleid van de Vlaamse Regering onder andere door de nu reeds bestaande mogelijkheid om de functies van voorzitter van Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn en schepen voor sociale zaken in een persoon te verenigen en de vanaf 2013 opgelegde verplichting tot opname van de voorzitter van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn in het college van burgemeester en schepenen.

De uitvoering van het gezamenlijk planningsproces verloopt uiteraard complementair, vanuit de respectievelijke bevoegdheden en opdrachten van de gemeente en het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, vastgelegd in de organieke regelgeving.

In het gezamenlijk planningsproces moeten ook de dialoog en de participatie nadrukkelijk aan bod komen. Bevolking en lokale actoren moeten betrokken worden bij de voorbereiding, de uitvoering en de voortgang van het lokaal sociaal beleid. Omdat lokale actoren begrepen kunnen worden als georganiseerde actoren, is het ook noodzakelijk de inbreng van de niet-georganiseerde lokale actoren op te nemen. Ze behoren vaak tot de meest kwetsbare doelgroepen.

Lokale besturen hebben in het kader van het lokaal sociaal beleid een regiefunctie en een coördinerende rol. Sociale problemen hebben weliswaar vaak complexe oorzaken, maar vergen veelal een lokale aanpak en staan dus hoog op het agenda van lokale overheden. In die zin hebben lokale besturen een belangrijke rol in het realiseren en ondersteunen van samenwerking tussen lokale besturen en lokale of bovenlokaal werkende actoren. Aanbieden van adequate antwoorden en oplossingen kunnen de grenzen en de mogelijkheden van een gemeente overstijgen. Conform het witboek Interne Staatshervorming kan het bovenlokale niveau ook mee ingevuld worden via intergemeentelijke samenwerking.

Voor de ondersteuning van het lokaal sociaal beleid door de Vlaamse overheid worden geen afzonderlijke structurele subsidies voorzien. Er kan ingeschreven worden op de Vlaamse beleidsprioriteiten, zoals bepaald in het Planlastendecreet en op de daarmee verbonden mogelijkheid om subsidies aan te vragen.

Dit ontwerp van decreet zorgt voor een verdere vereenvoudiging van de regelgeving door zich te conformeren aan de regels van het Planlastendecreet. De geïntegreerde visie op lokaal sociaal beleid, de samenwerking tussen lokale besturen onderling en de samenwerking met de lokale actoren, alsook de participatie van bevolking en lokale actoren worden samen met de reeds op gang gezette dynamiek, uitdrukkelijk bevestigd.

II. ADVIES RAAD VAN STATE

In het ontwerp van decreet werden, naar aanleiding van het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van de State van 28 februari 2012 (advies 50.946/3), de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° de Raad van State merkt op dat in het ontworpen artikel 4, §3 (in artikel 3 van het voorliggend ontwerp van decreet), geen aantoonbaarheid wordt opgenomen, wat volgens de raad wel vereist wordt in het Planlastendecreet. Het ontwerp is in overeenstemming gebracht met deze opmerking;
- 2° de Raad van State wijst op een discrepantie in de definiëring van het begrip ‘lokale besturen’ tussen het voorliggend ontwerp van decreet en het Planlastendecreet. Daarom wordt nu in het voorliggend ontwerp gesproken van gemeente en OCMW in plaats van ‘lokale besturen’;
- 3° artikel 2 van het ontwerp van decreet werd aangepast aan het advies van de Raad van State om niet te spreken van ‘organieke regelgeving’, maar om de regelgeving precies aan te duiden. De definiëring van ‘lokale beleidscyclus’ (ontworpen bepaling van artikel 3, 9°) wordt geschrapt aangezien deze term niet meer voorkomt in het ontwerp van decreet;
- 4° de opmerking van de Raad van State over het voorstel van artikel 8, §1, betreft een bepaling die letterlijk in het decreet van 2004 staat. De opname in het ontwerp van decreet betrof enkel de toevoeging van een paragraafnummer. Artikel 7 van het ontwerp van decreet werd daarom aangepast door de bepaling niet meer op te nemen;
- 5° artikel 8 van het ontwerp van decreet is geschrapt conform het advies van de Raad van State, omdat het artikel volgens de Raad van State vertrekt van een verkeerd uitgangspunt;
- 6° artikel 9 van het ontwerp is tekstueel aangepast conform het advies van de Raad van State. De raad stelt daarbij ook vragen bij het voorstel tot schrapping van de laatste zin van artikel 16, tweede lid, van het decreet van 2004. Aangezien het niet de bedoeling is om de machtiging aan de Vlaamse Regering te wijzigen, is de schrapping uit het ontwerp van decreet gehaald;
- 7° artikel 11 van het ontwerp is tekstueel aangepast aan de opmerkingen van de Raad van State;
- 8° door de schrapping van artikel 8 van het ontwerp, werden de daaropvolgende artikels hernummerd.

Op de opmerking van de Raad van State met betrekking tot de temporele werking van het voorliggend ontwerp van decreet werd niet ingegaan, omdat deze werking volledig is afgestemd op het Planlastendecreet.

Met artikel 3 van het ontwerp wordt een artikel 4, §5, ingevoerd waarmee het Planlastendecreet uitdrukkelijk van toepassing verklaard wordt op het decreet Lokaal Sociaal Beleid. De Raad van State is van oordeel dat deze bepaling overbodig is, gelet op de bepalingen van het Planlastendecreet. Gelet op de conformiteit met andere decreten die aangepast worden in het kader van het Planlastendecreet, wordt deze bepaling toch behouden.

III. ADVIEZEN SAR WGG EN SERV

De Strategische Adviesraad Welzijn, Gezondheid en Gezin (SAR WGG) heeft bij brief van 31 januari 2012 advies uitgebracht over het ontwerp van decreet. De raad onderschrijft de opname van het lokaal sociaal beleidsplan in de meerjarenplanning. Volgens de raad biedt dit perspectief op integraal, beleidsdomeinoverschrijdend beleid op lokaal niveau. Ook doet de afstemming met de beleidscyclus de kansen van beleidsuitvoering stijgen. De raad stelt ten slotte nog dat de opname van betrokkenheid van de bevolking in het decreet – in het bijzonder de meest kwetsbare doelgroepen (artikel 3, §3) – evenzeer een goede zaak is. Participatie en inspraak van de betrokken doelgroepen verbeteren het beleid en verhogen het draagvlak bij beleidsimplementatie.

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, SERV, heeft bij brief van 15 februari 2012 bevestigd dat zij zich aansluit bij het advies van de SAR WGG.

IV. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen verdere verduidelijking. Het verwijst naar de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

Artikel 2

Met dit artikel worden aan artikel 3 van het decreet van 19 maart 2004 drie definities toegevoegd.

Voor de definitie van de Vlaamse beleidsprioriteiten wordt verwezen naar het Planlastendecreet.

De definiëring van strategische meerjarenplanning is overgenomen van het Planlastendecreet conform de organieke regelgeving.

Artikel 3

Artikel 4 van het decreet van 19 maart 2004 bevat de verplichting voor een lokaal bestuur om een lokaal sociaal beleidsplan op te maken en bepaalt de inhoud ervan. Aangezien het Planlastendecreet de bepalingen inzake planning en rapportering bevat wordt artikel 4 integraal vervangen door nieuwe bepalingen.

De verplichte opmaak van een afzonderlijk lokaal sociaal beleidsplan wordt opgeheven, het lokaal sociaal beleid wordt uitgetekend in de strategische meerjarenplannen van zowel gemeente als OCMW.

Bij het ontwikkelen van een lokaal sociaal beleid in de genoemde strategische meerjarenplannen is een sterke samenwerking tussen gemeente en OCMW cruciaal. Daarom wordt voor het lokaal sociaal beleid een gezamenlijk planningsproces doorlopen waarbij vanuit een geïntegreerde visie op lokaal sociaal beleid doelstellingen en acties worden geformuleerd.

Bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het lokaal sociaal beleid is participatie van alle lokale actoren en de meest kwetsbare doelgroepen de sleutel tot dialoog en betrokkenheid.

Om antwoorden te bieden op de uitdagingen inzake lokaal sociaal beleid hebben lokale besturen een coördinerende rol en een regierol. Ze stimuleren en ondersteunen daartoe ook de samenwerking en afstemming met alle relevante partners en actoren.

De uitvoering van het lokaal sociaal beleid gebeurt uiteraard complementair vanuit de bevoegdheden en opdrachten van gemeente en OCMW.

Het decreet van 15 juli 2011 houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd, is van toepassing op het decreet betreffende het lokaal sociaal beleid. Op die manier hoeven de regels inzake planning en rapportering niet in het decreet Lokaal Sociaal Beleid te worden hernomen.

Artikel 4

Artikel 5 van het decreet van 19 maart 2004 bepaalt de relatie tussen het lokaal sociaal beleidsplan en andere beleidsplannen. De beweging die door het Planlastendecreet gemaakt wordt om de beleidsplannen te integreren tot één meerjarenplan, maakt deze bepaling zonder voorwerp.

Artikel 5

Volgens artikel 6 van het ontwerp van decreet coördineert het lokaal bestuur het lokaal sociaal beleid. Dit staat ook al in het nieuwe artikel 4, §2, tweede zin. Bijgevolg kan artikel 6 van het huidige decreet worden opgeheven.

Artikel 6

De bepalingen uit artikel 7 van het decreet van 19 maart 2004 worden door de aanpassing aan het Planlastendecreet zonder voorwerp.

Artikel 7

Artikel 8 van het decreet van 19 maart 2004 vermeldt de doelstelling van lokaal sociaal beleid. Er wordt een zin toegevoegd waarin de Vlaamse Regering in het raam van haar kaderstellend beleid beleidsprioriteiten kan bepalen waaraan lokale besturen op lokaal niveau invulling kunnen geven in hun strategische meerjarenplannen.

Artikel 8

Aangezien artikel 5 en artikel 7 van het decreet van 19 maart 2004 opgeheven worden, moeten ook alle verwijzingen naar deze artikelen verwijderd worden.

Artikel 9

Deze artikelen zijn door de wijziging van artikel 4 van het decreet van 19 maart 2004 overbodig geworden want zij slaan op het op te heffen afzonderlijke beleidsplan.

Artikel 10

De data voor de inwerkingtreding zijn afgestemd met de bepalingen voor inwerkingtreding van het Planlastendecreet.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN

VOORONTWERP VAN DECREET

**Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 19 maart 2004
betreffende het lokaal sociaal beleid**

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand en de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. Aan artikel 3 van het decreet van 19 maart 2004 betreffende het lokaal sociaal beleid worden een punt 7° tot en met 9° toegevoegd, die luiden als volgt:

“7° Vlaamse beleidsprioriteiten: Vlaamse beleidsprioriteiten als vermeld in artikel 3 van het decreet van 15 juli 2011 houdende de vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd;

8° Strategische meerjarenplanning: de meerjarenplanning van de lokale besturen vermeld in de organieke regelgeving;

9° Lokale beleidscyclus: beleidscyclus van zes jaar die gekoppeld is aan de lokale bestuursperiode en die begint in het tweede jaar dat volgt op de lokale verkiezingen en eindigt op het einde van het jaar na de daaropvolgende verkiezingen.”

Art. 3. Artikel 4 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 4. § 1 Het lokaal bestuur ontwikkelt en realiseert een lokaal sociaal beleid. Dat beleid wordt uitgetekend in de strategische meerjarenplanning.

§ 2 Gemeente en Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn doorlopen een gezamenlijk planningsproces dat uitmondt in doelstellingen en actieplannen in de respectievelijke strategische meerjarenplannen. Met betrekking tot de ontwikkeling en de complementaire uitvoering van het beleid en de coördinerende rol van het lokaal bestuur worden afspraken gemaakt.

§ 3 Bij de voorbereiding, de uitvoering en de voortgang van het lokaal sociaal beleid worden de bevolking en lokale actoren, in het bijzonder de meest kwetsbare doelgroepen betrokken.

§ 4 Om het lokaal sociaal beleid te optimaliseren organiseert en ondersteunt het lokaal bestuur de samenwerking en de afstemming tussen de lokale actoren.

§ 5 De bepalingen van het decreet van 15 juli 2011 houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd zijn van toepassing op deze aangelegenheid."

Art. 4. Artikel 5 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 5. Artikel 6 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 6. Artikel 7 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 7. Artikel 8 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 8 § 1 De doelstelling van het lokaal sociaal beleid is gericht op een maximale toegankelijkheid voor elke burger en een optimaal bereik van de beoogde doelgroep in het kader van het lokaal sociaal beleid zoals omschreven in artikel 3, 1°.

§ 2 De Vlaamse Regering kan de doelstelling uit § 1 specificeren in de Vlaamse beleidsprioriteiten."

Art. 8. In artikel 13 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "lokale besturen en" opgeheven.

Art. 9. In artikel 16 van hetzelfde decreet worden de zinsnede "5; artikel" en de zinsnede "Als ze niet bekrachtigd worden binnen die termijn, verliezen die besluiten hun gelding, met terugwerkende kracht tot de datum van hun inwerkingtreding." opgeheven.

Art. 10. De artikelen 17 en 19 van hetzelfde decreet worden opgeheven.

Art. 11. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2014, met uitzondering van de Vlaamse beleidsprioriteiten die in werking treden op 30 oktober 2012.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
VOOR HET WELZIJS-, GEZONDHEIDS- EN GEZINSBELEID

De heer Jo Vandeurzen
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Koolstraat 35
1000 Brussel

contactpersoon
Gunter Naets
gnaets@serv.be

ons kenmerk
SARWGG_BR_20120131_LSB

Brussel
31 januari 2012

Geachte ministers Vandeurzen,,

Op 23 december 2011 ontving de SAR WGG de adviesvraag betreffende het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 19 maart 2004 betreffende lokaal sociaal beleid. De wijziging van dit decreet gebeurt in functie van het decreet houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd.

Er is gekozen voor een grondige aanpassing van het luik met betrekking tot de sociale planning uit het decreet. Bij de aanpassing van het luik sociale planning is uitgegaan van de doelstelling tot planlastvermindering. De beleidsdoelstellingen en –opties inzake lokaal sociaal beleid worden niet meer bepaald vanuit een afzonderlijk lokaal sociaal beleidsplan. Voortaan worden ze opgenomen in de strategische meerjarenplanningen van de lokale besturen. Dezelfde redenering is gevolgd voor de rapportering.

De raad onderschrijft de opname van het lokaal sociaal beleidsplan in de meerjarenplanning. Dit biedt perspectief op integraal, beleidsdomeinoverschrijdend beleid op lokaal niveau. Ook doet de afstemming met de beleidscyclus de kansen van beleidsuitvoering stijgen. De opname van betrokkenheid van de bevolking in het decreet – in het bijzonder de meest kwetsbare doelgroepen (art. 3 §3) – is evenzeer een goede zaak. Participatie en inspraak van de betrokken doelgroepen verbeteren het beleid en verhogen het draagvlak bij beleidsimplementatie. Verder heeft de SAR WGG geen fundamentele opmerkingen bij deze decreetswijziging.

Met de meeste hoogachting,

Gunter Naets
secretaris

Jan De Maeseneer
voorzitter

cc.: Minister Geert Bourgeois

Strategische Adviesraad • Welzijn • Gezondheid • Gezin
Wetstraat 34-36 • 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11 • F +32 2 217 70 08 • info@sarwgg.be • www.sarwgg.be

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

De heer Jo Vandeurzen
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin
Koolstraat 35

1000 BRUSSEL

contactpersoon
Michel Dahée
mdahée@serv.be

ons kenmerk
SERV_BR_20120215_Lokaalsociaalbeleid_bekrADV_mdkv

Brussel
15 februari 2012

Advies wijziging decreet lokaal sociaal beleid.

Mijnheer de Minister,

Op 8 februari jl. werd u een advies over bovenvermelde aangelegenheid onder voorbehoud overgemaakt.

Op zijn bijeenkomst van heden heeft de raad van de SERV dit advies bekrachtigd.

Met de meeste hoogachting,

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Karel Van Eetvelt
voorzitter

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
Wetstraat 34-36 • 1040 Brussel • T +32 2 209 0111 • F +32 2 217 70 08 • info@serv.be • www.serv.be

De heer Jo Vandeurzen
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Koolstraat 35

1000 BRUSSEL

contactpersoon
Michel Dethée
mdethee@serv.be

ons kenmerk
SERV_BR_20120208_lokaal_sociaal_beleid_mdit

Brussel
8 februari 2012

Adviesvraag wijziging decreet lokaal sociaal beleid

Mijnheer de Minister,

Op 5 januari 2012 heeft u de SERV om advies gevraagd over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 19 maart 2004 betreffende het lokaal sociaal beleid.

Op 13 januari 2012 hebben wij u laten weten dat de SERV zijn standpunt zou bepalen van zodra de SAR WGG tot een uitspraak is gekomen.

Hierbij kunnen wij u melden dat in deze de SERV zich, onder voorbehoud van bekrachtiging door de raad van 15 februari 2012, aansluit bij het advies van de SAR WGG dat u reeds werd toegestuurd

Hoogachtend,

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Karel Van Eetvelt
voorzitter

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 50.946/3
VAN 28 FEBRUARI 2012

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

DE RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, derde kamer, op 13 februari 2012 door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het decreet van 19 maart 2004 betreffende het lokaal sociaal beleid’, heeft het volgende advies gegeven:

50.946/3

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*
* *

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe het decreet van 19 maart 2004 betreffende het lokaal sociaal beleid af te stemmen op het decreet van 15 juli 2011 houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd (hierna: planlastendecreet). De afstemming gebeurt door het planlastendecreet van toepassing te verklaren en door hetzij de bepalingen van het decreet van 19 maart 2004 die op de planning betrekking hebben aan te passen, hetzij bepalingen van dat decreet op te heffen.

ALGEMENE OPMERKINGEN

3. Luidens het ontworpen artikel 4, § 5 (artikel 3 van het ontwerp), zijn de bepalingen van het planlastendecreet van toepassing op “deze aangelegenheid”. Met die bepaling wordt het planlastendecreet van toepassing verklaard op het decreet van 19 maart 2004 of alvast op bepaalde onderdelen ervan².

3.1. Gelet op artikel 12, § 1, van het planlastendecreet is op het eerste gezicht niet duidelijk waarom het noodzakelijk wordt geacht dat decreet van toepassing te verklaren. In de memorie van toelichting bij het ontwerp dat tot het planlastendecreet heeft geleid, staat immers het volgende te lezen over die bepaling:

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Dit zou duidelijkheidshalve best als zodanig worden bepaald in plaats van te schrijven dat de bepalingen van het planlastendecreet “van toepassing [zijn] op deze aangelegenheid”.

50.946/3

“Deze paragraaf is een verduidelijking van artikel 3. Deze paragraaf bevat een volledige opsomming van de vandaag bestaande Vlaamse regelingen die planverplichtingen opleggen en die onder het toepassingsgebied van dit ontwerp van decreet vallen. De verduidelijking in deze paragraaf moet de nodige rechtszekerheid bieden omtrent het toepassingsgebied van dit ontwerp van decreet.”³

Uit artikel 3, eerste lid, van het planlastendecreet, gelezen in samenhang met artikel 12, § 1, 3°, van dat decreet, waarin melding wordt gemaakt van het decreet van 19 maart 2004, blijkt derhalve dat het planlastendecreet van toepassing is op het decreet van 19 maart 2004.

Uit het voorgaande lijkt te volgen dat het ontworpen artikel 4, § 5, overbodig is, aangezien het niets lijkt toe te voegen aan wat reeds uit het planlastendecreet volgt.

Bij nader toezien blijkt dat het planlastendecreet krachtens zijn artikel 3 echter slechts van toepassing is op verplichtingen die de *Vlaamse Regering* oplegt,⁴ en niet op verplichtingen die door de decreetgever in het leven worden geroepen. Dat wordt overigens niet tegengesproken in artikel 12, § 1, van het planlastendecreet, dat niet méér doet dan opsommen welke bestaande decretale regelingen tegen 1 januari 2014 zullen worden aangepast. Aldus bekeken zou het ontworpen artikel 4, § 5, tot gevolg hebben dat het toepassingsgebied van het planlastendecreet wordt verbreed tot regelingen waarbij verplichtingen rechtstreeks door de decreetgever worden opgelegd.

3.2. Waar in het ontworpen artikel 4, § 5, van het decreet van 19 maart 2004 in het algemeen wordt gesteld dat de bepalingen van het planlastendecreet van toepassing zijn op “deze aangelegenheid”, doet dit een aantal vragen rijzen. Hoe beide regelingen zich tot elkaar verhouden, is immers niet steeds duidelijk. Al komen sommige moeilijkheden voort uit de onduidelijkheid van het planlastendecreet zelf,⁵ kan hieromtrent niettemin het volgende worden opgemerkt.

³ *Parl.St.*, VI.Parl., 2010-2011, nr. 1102/1, p. 19. Elders in de memorie wordt bevestigd dat het gaat om een limitatieve, gesloten lijst van bestaande regelingen die onder het toepassingsgebied vallen (*idem*, p. 13).

⁴ Krachtens zijn artikel 3 is het planlastendecreet van toepassing “op de periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen die de Vlaamse Regering voor achtereenvolgende jaren oplegt aan de lokale besturen om hen te stimuleren of te verplichten om uitwerking te geven aan de Vlaamse beleidsprioriteiten”, dit zijn “beleidsdoelstellingen die de Vlaamse Regering formuleert (...)” (artikel 2, 1°, van hetzelfde decreet).

⁵ Zie hierover advies 49.284/3 van 8 maart 2011 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het planlastendecreet (*Parl.St.*, VI.Parl., 2010-2011, nr. 1102/1), p. 119-122, inzonderheid opmerkingen 5.4 tot 7.

50.946/3

In het algemeen kan worden vooropgesteld dat als in een decreet wordt bepaald dat een andere decretale regeling van toepassing is op de erdoor geregelde aangelegenheid, de regels waarnaar verwezen wordt in principe onverkort van toepassing zijn. Dat houdt in dat als de decreetgever van dit principe wil afwijken, hij dit expliciet dient te bepalen. Zonder uitdrukkelijke andersluidende bepaling in het voorliggende ontwerp, zijn alle bepalingen van het planlastendecreet derhalve in principe van toepassing op de relevante onderdelen van het decreet van 19 maart 2004, ook al vallen die onderdelen op zich niet onder het toepassingsgebied van het planlastendecreet, dat, zoals reeds *sub* 3.1 is opgemerkt, slechts van toepassing is op de door de *Vlaamse Regering* opgelegde plan- en rapporteringsverplichtingen.

Voorts dient te worden toegezien op de afstemming van het decreet van 19 maart 2004 op het planlastendecreet. Zo wordt in het ontworpen artikel 4, § 3, voorzien dat bij de voorbereiding, de uitvoering en de voortgang van het lokaal sociaal beleid de bevolking en de lokale actoren, in het bijzonder de meest kwetsbare doelgroepen, worden betrokken, zonder dat wordt bepaald dat de betrokken gemeente of het betrokken openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn moet aantonen dat ze zulks effectief heeft gedaan, wat nochtans wordt vereist bij artikel 6, 4°, van het planlastendecreet.

4. In het planlastendecreet wordt het begrip “lokale besturen” gedefinieerd als “de gemeenten, de O.C.M.W.’s, de provincies en de districten” (artikel 2, 4°), terwijl in het decreet van 19 maart 2004 het begrip “lokaal bestuur” wordt gedefinieerd als “gemeente en openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn” (artikel 3, 2°). Teneinde verwarring te vermijden, wordt in het laatstgenoemde decreet beter een andere terminologie gehanteerd of gewoonweg gewag gemaakt van de gemeenten en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 2

5. In het ontworpen artikel 3, 8°, van het decreet van 19 maart 2004 wordt verwezen naar de “meerjarenplanning van de lokale besturen vermeld in de organieke regelgeving”. Het verdient aanbeveling om te verduidelijken wat met “organieke regelgeving” wordt bedoeld. Men schrijve derhalve beter “de meerjarenplanning van gemeenten en openbare centra voor

50.946/3

maatschappelijk welzijn⁶ bedoeld in het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn”.

Artikel 7

6. In het ontworpen artikel 8, § 1⁷, van het decreet van 19 maart 2004 dient te worden verduidelijkt welke dienst maximaal toegankelijk dient te worden gemaakt voor of optimaal dient te worden bereikt door de doelgroep van het lokaal sociaal beleid.

Artikel 8

7. Artikel 8 van het ontwerp strekt tot het schrappen van de woorden “lokale besturen en” in artikel 13 van het decreet van 19 maart 2004. Door die schrapping betreft de tekst van dat laatste artikel enkel nog de “ondersteuning” (lees: subsidiëring) van erkende voorzieningen voor de “uitvoering van activiteiten” conform het genoemde decreet.

In de memorie van toelichting wordt dienaangaande vooropgesteld dat de mogelijkheid tot het subsidiëren van lokale besturen ook is opgenomen in het planlastendecreet. Dat is evenwel een verkeerd uitgangspunt: het planlastendecreet bevat immers geen autonome rechtsgrond voor het verlenen van subsidies, maar bevat slechts regels die van toepassing zijn wanneer op basis van andere rechtsgronden subsidieregelingen zijn uitgewerkt die zijn gekoppeld aan periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen.

Artikel 8 dient dan ook uit het ontwerp te worden weggelaten.

⁶ Zie opmerking 4.

⁷ Waar overigens dient te worden geschreven “Het lokaal sociaal beleid is gericht op een maximale ...” of “De doelstelling van het lokaal sociaal beleid is een maximale ...” in plaats van “De doelstelling van het lokaal sociaal beleid is gericht op een maximale ...”.

50.946/3

Artikel 9

8. Aangezien niet alleen de opheffing van artikel 5 van het decreet van 19 maart 2004 wordt beoogd, maar ook de opheffing van artikel 7 ervan (zie artikel 6 van het ontwerp), dient in artikel 16 van het decreet van 19 maart 2004 de zinsnede “5, artikel 7 en artikel” te worden geschrapt en het woord “krijgen” te worden vervangen door het woord “krijgt”. Artikel 9 van het ontwerp dient gelet hierop te worden aangepast.

9. De opheffing van de laatste zin van artikel 16, tweede lid, van het decreet van 19 maart 2004 heeft tot gevolg dat eventuele wijzigingsbesluiten bij een niet tijdige bekrachtiging niet langer met terugwerkende kracht hun gelding verliezen. Voor zover de betrokken besluiten geen betrekking hebben op aan de decreetgever bij de Grondwet of een bijzondere wet voorbehouden aangelegenheden, is zulks niet problematisch.

De vraag rijst evenwel wat de precieze bedoeling is van de stellers van het ontwerp, nu in de memorie van toelichting wordt opgemerkt dat “[a]angezien alle relevante regelgeving aangepast moet worden aan het planlastendecreet (...) een extra bepaling met betrekking tot mogelijke tegenstrijdige besluiten zonder voorwerp [is] geworden.” Als het effectief zo is dat de machtiging aan de Vlaamse Regering overbodig is geworden, dient het gehele artikel 16, tweede lid, van het decreet van 19 maart 2004 te worden opgeheven.

Artikel 11

10. Het is de bepaling waarin de beleidsprioriteiten vervat zitten of waarin een delegatie aan de Vlaamse Regering om zulke prioriteiten te bepalen wordt verleend, die in werking dient te worden gesteld, niet die beleidsprioriteiten zelf. Het is derhalve artikel 7 van het aan te nemen decreet dat op 30 oktober 2012 in werking dient te treden. Ook artikel 2 van het aan te nemen decreet dient op die datum in werking te treden, in zoverre erdoor een definitie van het begrip “Vlaamse beleidsprioriteiten” wordt ingevoerd.

50.946/3

Voorts dienen de stellers van het ontwerp na te gaan of de temporele werking van het aan te nemen te decreet niet nog verder dient te worden verfijnd gelet op het gegeven dat de volgende strategische meerjarenplannen van de gemeenten en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn vóór 31 december 2013 moeten zijn vastgesteld (artikel 146, § 1, van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 en artikel 146, § 1, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2008).

50.946/3

De kamer was samengesteld uit

de Heren	P. LEMMENS,	kamervoorzitter,
	J. SMETS,	
	B. SEUTIN,	staatsraden,
	J. VELAERS,	assessor van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de Heer B. STEEN, auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

A.-M. GOOSSENS

P. LEMMENS

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET
DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand en de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. Aan artikel 3 van het decreet van 19 maart 2004 betreffende het lokaal sociaal beleid worden een punt 7° en 8° toegevoegd, die luiden als volgt:

“7° Vlaamse beleidsprioriteiten: Vlaamse beleidsprioriteiten als vermeld in artikel 3 van het decreet van 15 juli 2011 houdende de vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd;

8° strategische meerjarenplanning: de meerjarenplanning van de gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn bedoeld in het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.”.

Art. 3. Artikel 4 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 4. §1. Het lokaal bestuur ontwikkelt en realiseert een lokaal sociaal beleid. Dat beleid wordt uitgetekend in de strategische meerjarenplanning.

§2. Gemeente en Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn doorlopen een gezamenlijk planningsproces dat uitmondt in doelstellingen en actieplannen in de respectievelijke strategische meerjarenplannen. Met betrekking tot de ontwikkeling en de complementaire uitvoering van het beleid en de coördinerende rol van het lokaal bestuur worden afspraken gemaakt.

§3. Bij de voorbereiding, de uitvoering en de voortgang van het lokaal sociaal beleid worden de bevolking en lokale actoren, in het bijzonder de meest kwetsbare doelgroepen, aantoonbaar betrokken.

§4. Om het lokaal sociaal beleid te optimaliseren organiseert en ondersteunt het lokaal bestuur de samenwerking en de afstemming tussen de lokale actoren.

§5. De bepalingen van het decreet van 15 juli 2011 houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd zijn van toepassing op deze aangelegenheid.”.

Art. 4. Artikel 5 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 5. Artikel 6 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 6. Artikel 7 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 7. Aan artikel 8 van hetzelfde decreet wordt de volgende zin toegevoegd:

“De Vlaamse Regering kan deze doelstelling specificëren in de Vlaamse beleidsprioriteiten.”.

Art. 8. In artikel 16 van hetzelfde decreet wordt het woord “krijgen” vervangen door het woord “krijgt” en wordt de zinsnede “5; artikel 7 en artikel” opgeheven.

Art. 9. De artikelen 17 en 19 van hetzelfde decreet worden opgeheven.

Art. 10. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2014, met uitzondering van artikel 7 dat in werking treedt op 30 oktober 2012.

Brussel, 20 april 2012.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN

BIJLAGE
bij de memorie van toelichting:
Reguleringsimpactanalyse

1 Titel

Reguleringsimpactanalyse van het decreet
betreffende het lokaal sociaal beleid

Decreet betreffende het lokaal sociaal beleid.

2 Aanleiding en Doel

2.1 Aanleiding

2.1.1 Verhouding tussen het Vlaamse en het lokale bestuursniveau en het gebruik van door Vlaanderen opgelegde lokale beleidsplannen

Het bestuurlijk landschap in Vlaanderen is erg complex. Een goede verhouding tussen het Vlaamse en het lokale bestuursniveau is essentieel om de maatschappelijke problemen het hoofd te bieden. Een goede afstemming tussen de Vlaamse en de lokale beleidsinitiatieven zijn hierbij cruciaal. Bij deze afstemming is er steeds een spanningsveld met de autonomie van de verschillende bestuursniveaus.

De afstemming tussen het Vlaamse en het lokale bestuursniveau vertrekt vanuit twee verschillende relaties. Enerzijds is Vlaanderen sinds 2001 bevoegd geworden voor de lokale en provinciale besturen. De afstemming tussen het Vlaamse en lokale bestuursniveau verloopt echter ook via de verschillende Vlaamse beleidssectoren. In zeer vele Vlaamse bevoegdheden hebben de lokale besturen, al dan niet vrijwillig, een rol van medebestuur gekregen. Deze vorm van medebestuur kan zowel slaan op het vlak van lokale beleidsontwikkeling als op de uitvoering, toepassing of handhaving van op het Vlaams niveau ontwikkelde beleidsprocessen.

Het stimuleren/opleggen door het Vlaamse bestuursniveau van de opmaak van lokale beleidsplannen is een bijzondere vorm om het lokale bestuursniveau reeds in de fase van beleidsontwikkeling te laten afstemmen met het Vlaamse bestuursniveau. Deze vorm van interactie tussen het Vlaamse en lokale bestuursniveau is de laatste jaren exponentieel toegenomen, samen met de klachten erover. Aan de opmaak en uitvoering van deze lokale beleidsplannen worden meestal subsidies aan lokale besturen gekoppeld.

2.1.2 Evaluatie van het gebruik van deze lokale beleidsplannen

Het gebruik van deze beleidsplannen is de afgelopen jaren ook steeds geëvalueerd en bijgestuurd per beleidssector. Tijdens de vorige legislatuur werden, omwille van de toenemende klachten, ook een aantal initiatieven genomen om het instrument van lokale beleidsplannen voor de volledige Vlaamse overheid te evalueren. De focus van deze evaluatie lag vooral op administratieve vereenvoudiging.

Er werd eind vorige regeerperiode een parlementair initiatief ingediend (het voorstel van decreet houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest aan lokale besturen planverplichting worden opgelegd en specifieke subsidies worden toegekend), maar dit raakte niet meer besproken.

De Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid (CEEEO) pleit in haar eindrapport van mei 2009 voor een drastische reductie van alle plan- en rapporteringverplichtingen tot het beleids- en beheerrelevante minimum én voor een integratie hiervan in één alomvattend kader.

2.1.3 Introductie meerjarenplanningssysteem bij lokale besturen met integratie van de financiële cyclus

De Vlaamse Regering keurde op 25 juni 2010 het uitvoeringsbesluit goed mbt de beleids- en beheerscyclus van de gemeenten, provincies en OCMW's. Dit besluit van de Vlaamse Regering komt er in uitvoering van titel IV, planning en financieel beheer, van het Gemeente-, Provincie- en OCMW-decreet. Het bevat de inhoud van de beleidsrapporten (meerjarenplan, budget en jaarrekening), evenals de regels voor de boekhouding. In principe zal dit besluit van toepassing zijn op alle besturen vanaf 1 januari 2014. De lokale en provinciale besturen stellen in de loop van 2013 het nieuwe meerjarenplan op voor de periode 2014-2019. Idealiter werken de besturen dus vanaf het financiële boekjaar 2014 allemaal volgens het nieuwe systeem.

In deze organieke regelgeving staan volgende begrippen centraal:

- De strategische planning
 - o Beleidsdoelstellingen
 - o Actieplannen
- Het meerjarenplan
 - o Strategische nota (prioritaire beleidsdoelstellingen)
 - o Financiële nota (financiële doelstellingenplan & staat financieel evenwicht)

2.1.4 Probleemstelling: Vlaamse regelgeving mbt lokale beleidsplannen is niet samenhangend

Uit de evaluatie (studie dienst Wetsmatiging) van het gebruik van door Vlaanderen opgelegde/gestuurde lokale beleidsplannen werden volgende probleemstellingen geformuleerd:

- Lokale besturen klagen over het aantal beleidsplannen dat opgemaakt moet worden voor het Vlaamse bestuursniveau en dat de Vlaamse indeling in beleidssectoren niet afgestemd is op het lokale niveau.
- Lokale besturen klagen over de verschillende procedurele vereisten van totstandkoming van deze beleidsplannen en de gebrekkige afstemming op de lokale beleidscyclus.
- Lokale besturen klagen over de hoge detailgraad van de inhoud van de verschillende beleidsplannen
- Lokale besturen klagen over de verschillende wijze en het aantal planverplichtingen bij de uitvoering, rapportering en toezicht van deze lokale beleidsplannen en bijhorende subsidies

De oorzaak van deze problemen ligt vooral in de gebrekkige samenhang tussen de diverse sectorale regelgeving m.b.t. lokale besturen onderling en met de organieke regelgeving in het bijzonder.

Dit probleem zal nog toenemen, gelet op de recente introductie van nieuwe regels mbt de lokale beleids- en beheerscyclus.

Het parlementair initiatief (het voorstel van decreet houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest aan lokale besturen planverplichting worden opgelegd en specifieke subsidies worden toegekend) dat vorige regeerperiode werd ingediend maar niet meer werd besproken, bevat een aantal actiepunten. De uiteindelijke beleidsdoelstellingen van het parlementair initiatief zijn:

- een verbetering van de wederzijdse beleidscoördinatie tussen het Vlaamse en lokale bestuursniveau met het oog op een betere aanpak van de maatschappelijke problemen die ten grondslag liggen van dit beleid;
- het verhogen van de lokale beleidsautonomie en dit met het oog op meer efficiënte lokale besturen en tegelijkertijd zo de efficiëntie van de Vlaamse overheid verhogen;
- de samenhang van Vlaamse regelgeving m.b.t. lokale besturen optimaliseren en afstemmen op de behoeften van het lokale niveau;

Meer in het bijzonder zijn de doelstellingen van het project planlastverlaging Lokale Besturen:

- de vermindering van het aantal afzonderlijke sectorale plannen en dit in functie van de introductie van de lokale meerjarenplanning
- de afstemming van de verschillende wijze van totstandkoming van de sectorale plannen en dit in functie van de lokale meerjarenplanning
- de vermindering van het aantal planverplichtingen bij de uitvoering van de lokale meerjarenplanning
- de vermindering van het detailniveau van de planverplichtingen en het verlenen van een grotere vrijheid

2.1.5 Juridisch kader

De volgende Vlaamse regelgeving heeft een impact op deze probleemstellingen.

- **Organieke regelgeving** m.b.t. lokale besturen: het gemeentedecreet, het provinciedecreet en het OCMW-decreet en de bijhorende uitvoeringsbesluiten bevatten de krachtlijnen van de lokale beleids- en beheerscyclus.

- **Sectorale regelgeving** met planverplichtingen in ruil voor subsidies voor lokale besturen: de opmaak van lokale beleidsplannen en de rapportering over de uitvoering ervan is in diverse decreten geregeld.
- **Nieuw rekendecreet:** het (princiepelijk goedgekeurde) decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning en de controle op de aanwending van subsidies en de controle door het Rekenhof bevat de algemene regels voor alle subsidies van de Vlaamse overheid.

2.1.6 Aanpak

Er wordt een planmatige aanpak voorgesteld. In een eerste fase werden de verschillende regelingen die planlasten bevatten op elkaar afgestemd, gestroomlijnd en waar mogelijk geïntegreerd. Dat was de opzet van het decreet planlastvermindering. In de tweede fase wordt het aantal planverplichtingen met onvoldoende beleidsimpact gereduceerd. Daartoe zullen diverse sectorale regelgevingen aangepast moeten worden, waaronder het **decreet lokaal sociaal beleid**.

Maatschappelijke thema's

In het decreet lokaal sociaal beleid wordt uitgegaan van een grondrechtvisie. Dit beleid bevat het geheel van beleidsbepalingen en acties van een lokaal bestuur en van lokale actoren met het oog op het garanderen van de toegang van elke burger tot de rechten vastgelegd in de artikelen 23 en 24 van de Grondwet. Bedoeling is dus ook de ongelijkheid in de toegang tot en de uitoefening van de basisrechten te vermijden. Dit is een kerntaak van Vlaanderen en van de lokale besturen. Dat betekent dat alle burgers moeten aangemoedigd en ondersteund worden om hun rechten uit te oefenen en dat op alle beleidsdomeinen aandacht moet gaan naar het bereiken van kwetsbare groepen. Het lokaal sociaal beleid moet gekenmerkt zijn door integraliteit en inclusiviteit. Het lokaal sociaal beleid is niet alleen gedefinieerd door acties die lokale besturen ondernemen om de sociale grondrechten van hun burgers te realiseren. Lokaal sociaal beleid wijst op het resultaat van de acties van zowel lokale besturen als lokale actoren. Lokale actoren zijn zowel publieke, semi-publieke als private actoren. Lokaal sociaal beleid ontstaat dus in de dynamiek van gemeente, OCMW en lokale actoren.

Het lokale bestuur krijgt hier een coördinerende of regierol.

De uitvoering van het decreet lokaal sociaal beleid steunt op:

- de afstemming van de samenwerking tussen gemeente en OCMW door de introductie van een lokaal sociaal beleidsplan: dit plan is de basis voor andere plannen opgelegd aan lokale besturen;
- het lokaal bestuur heeft een coördinerende rol ten aanzien van lokale actoren op diverse beleidsdomeinen;
- de realisatie van "één loket" – en doorverwijsfunctie voor wat de individuele sociale dienstverlening betreft (sociaal huis als toegang tot aanbod op cliëntniveau)
- de samenwerking tussen het lokaal bestuur en de semi-publieke en lokale actoren en tussen deze actoren onderling. Participatie en samenwerking zijn de sleutelwoorden.

Het Vlaamse regeerakkoord 2009-2014 bevat in Hoofdstuk IV " een slagkrachtige overheid" een luik rond interne staats Hervorming. De bedoeling is het bestuur dicht bij de burger te brengen en de opbouw van het bestuurlijk landschap van onder uit op te bouwen. Gemeenten staan centraal, zij krijgen meer autonomie. Het bestuur moet dicht bij de hulpvragende burgers gebracht worden en hun regierol inzake het dienstenaanbod op het grondgebied moet worden behouden en verder uitgebouwd. In punt 5 van het Witboek interne staats Hervorming wordt eveneens geopteerd om de samenwerking tussen het OCMW en de gemeente te versterken, om binnen het lokaal bestuur aan slagkracht te winnen. Deze samenwerking tussen gemeente en OCMW is zoals hoger vermeld een van de pijlers waarop het lokaal sociaal beleid steunt.

Tussen 2005 en nu is er in de meeste lokale besturen een dynamiek ontstaan om de krachtlijnen van het decreet lokaal sociaal beleid te realiseren. Dit wordt vastgesteld aan de hand van de ingediende lokale sociale beleidsplannen en de tussentijdse evaluatie hiervan en in de realisatie van de sociale huizen en de studie rond de concrete invulling van deze sociale huizen. Eind 2011 zal geëvalueerd worden hoe en onder welke vorm de sociale huizen in Vlaanderen, die de toegankelijkheid tot de sociale rechten moeten optimaliseren, ingericht werden.

Juridische elementen

Het planlastdecreet legt plan- en rapporteringsverplichtingen op aan lokale besturen, meestal in ruil voor subsidies. De afzonderlijke plan- en rapporteerverplichtingen worden geïntegreerd in een strategische meerjarenplanning, gekoppeld aan de lokale beheers- en beleidscyclus. De financiële en inhoudelijke rapportering over de toegekende subsidies gebeurt via de jaarrekening.

Het planlastdecreet verplicht ook om het decreet lokaal sociaal beleid in overeenstemming te brengen. Het gaat hier over de bepalingen rond het opgelegde lokaal sociaal beleidsplan (Hoofdstuk II van het decreet). In het decreet lokaal sociaal beleid wordt aan de lokale besturen opgelegd een lokaal sociaal beleidsplan op te stellen, dat loopt over een periode van zes jaar, met tussentijdse evaluatie na drie jaar. Het decreet bevat ook bepalingen rond inhoudelijke elementen van het beleidsplan, de modaliteiten van goedkeuring, het model en de wijzigingen van het beleidsplan. **De juridische context van deze opgelegde aanpassing is evenwel niet zo eenvoudig.**

Knelpunten en juridische beleidsruimte

1. de context van het lokaal sociaal beleidsplan

De betekenis, doelstelling en inhoud van het lokaal sociaal beleidsplan is reeds hoger uitgebreid beschreven. Het lokaal sociaal beleidsplan is **één plan** dat tot stand komt vanuit de samenwerking gemeente-OCMW, waarbij ook de samenwerking met andere lokale actoren beoogd wordt. In de voorbereidingen van het decreet lokaal sociaal beleid was sprake van het feit dat dit decreet een vermindering van planlast voor lokale besturen zou inhouden: de planverplichtingen van OCMW en gemeente zouden samenkomen in het ene lokaal sociaal beleidsplan. Het planlastdecreet lijkt niet meer toe te laten dat een gezamenlijk plan wordt opgevraagd voor gemeenten en OCMW, waarbij uitgegaan wordt van een geïntegreerde visie.

2. de toepassing van het planlastdecreet op het decreet lokaal sociaal beleid

In een preliminair advies van het juridisch team van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, worden ernstige twijfels geformuleerd rond de toepassings sfeer van het planlastdecreet op het decreet lokaal sociaal beleid:

- het lokaal sociaal beleid zoals opgevat in het decreet van 19 maart 2004 is een lokaal sociaal gebeuren. Het is niet zo dat de planlast wordt opgelegd om lokale besturen te verplichten of te stimuleren uitwerking te geven aan de Vlaamse beleidsprioriteiten. Het lokaal sociaal beleidsplan staat los van het al of niet bestaan van deze Vlaamse beleidsprioriteiten.
- art.146 § 2 van het OCMW decreet bepaalt dat het lokaal sociaal beleidsplan een duidelijke plaats krijgt naast de strategische meerjarenplanning: " de beleidsdoelstellingen en beleidsopties worden afgestemd op het lokaal sociaal beleidsplan overeenkomstig het decreet van 19 maart 2004 betreffende het lokaal sociaal beleid"
- het laten vatten door het planlastdecreet van het lokaal sociaal beleid impliceert naast juridische onduidelijkheden ook het verlies van de inhoudelijke consistentie van een gemeenschappelijke gemeente- en OCMW aanpak van het lokaal sociaal beleid

3. de vrijwillige samenwerking gemeente-OCMW

In het witboek interne staatshervorming staan ook de ambities van de Vlaamse Regering met betrekking tot de samenwerking tussen gemeente en OCMW. " Vrijwillige fusie tussen OCMW en gemeente wordt decretaal mogelijk gemaakt". Het decreet lokaal sociaal beleid heeft een sterke impuls gegeven aan de samenwerking tussen gemeente en OCMW, niet alleen op vlak van beleid maar ook op vlak van ondersteunende diensten, onder andere door het sociaal huis als uniek loket van sociale dienstverlening. Lokale besturen willen zelf stappen zetten in de richting van een verregaande samenwerking. Een aantal recente decreetale wijzigingen in de organieke regelgeving bevatten elementen om de samenwerking te bevorderen. Een verplichte fusie tussen gemeente en OCMW kan niet: art.2 van het OCMW decreet bepaalt immers dat OCMW's een afzonderlijke rechtspersoon zijn.

2.2 Doelstelling

Problemen in de huidige situatie

- Het lokaal beleid is onvoldoende afgestemd op lokale noden
- Er bestaat een onzekerheid over de te ontvangen subsidies (afhankelijk van begroting)
- Er zijn geen standaarden voor het indienen van subsidieaanvragen, voor rapportering,
- ...

Het decreet lokaal sociaal beleid laat in art.13 de mogelijkheid om subsidies toe te kennen aan lokale besturen voor de uitvoering van de bepalingen van dit decreet. Tot nu is er echter geen financiële stroom naar gemeenten gegaan. De Vlaamse overheid koos er voor zelf een flankerend beleid voor ondersteuning te organiseren. Binnen de administratie werd een cel opgericht die instond voor het begeleiden van lokale besturen in het opstarten van het planningsproces.

Verder zijn er in het kader van de overeenkomst tussen de Vlaamse gemeenschap en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten over de ondersteuning van een lokaal welzijns- en gezondheidsbeleid middelen uitgetrokken om de lokale besturen te ondersteunen bij de verhoging van de integrale toegankelijkheid van de hulp- en dienstverlening en de integrale benadering van de welzijnsproblemen.

Tenslotte is ook gekozen om de provincies een opdracht te geven in het ondersteunen van het planningsproces van lokale besturen en dat vanuit de bovenlokale functie.

Business opportuniteiten / prioriteiten

- Er kan beter ingespeeld worden op de lokale noden van de gemeenten
- Standaardisatie van het subsidieproces
- Decretale zekerheid omtrent de te ontvangen subsidie

2.2.1 De doelstellingen voor het project zijn:

Het conformeren van het decreet lokaal sociaal beleid aan de bepalingen van het planlastdecreet, rekening houdend met:

- de juridische knelpunten
- het beleid van de Vlaamse Regering opgenomen in het regeerakkoord 2009-2014
- het behoud van de visie, de doelstellingen en de op gang zijnde dynamiek inzake lokaal sociaal beleid (het realiseren van de grondrechten voor de burgers en het optimaal toegankelijk maken van deze grondrechten voor de burgers)

Een aantal mogelijke metingen om na te gaan of de doelstellingen bereikt zijn:

- het huidig decreet lokaal sociaal beleid voorziet in het opmaken van een lokaal sociaal beleidsplan voor een periode van 6 jaar. Zowel vorm als inhoud van dit plan zijn opgelegd door het decreet. Het komt tot stand in samenwerking tussen gemeente en OCMW. De beleidsdoelstellingen en –opties van het OCMW worden afgestemd op het lokaal sociaal beleidsplan. In het voorstel is de opmaak van een lokaal sociaal beleidsplan niet meer opgenomen. De beleidsdoelstellingen en –opties van het lokaal sociaal beleid worden nu opgenomen in de strategische meerjarenplanning zoals opgelegd door de organieke decreten;
- voor een lokaal sociaal beleid is een optimale samenwerking nodig tussen gemeente en OCMW. Samenwerking tussen gemeente en OCMW kan (en wordt) structureel bevorderd. De samenwerking kan worden geëvalueerd aan de hand van de concrete afspraken die opgenomen zijn in het relevante luik van de strategische meerjarenplanning;
- zowel planning als uitvoering van lokaal sociaal beleid kunnen opgevolgd worden door rapportering aan de Vlaamse overheid van de relevante luiken van de strategische meerjarenplanning en de jaarrekeningen.

Belangrijke opmerking: de termijn waarop deze doelstellingen en de eraan verbonden baten gerealiseerd zullen zijn, hangt af van doelstelling tot doelstelling. Het is dus niet zo dat alle voordelen onmiddellijk na het project tot uiting komen.

2.2.2 Vrijheidsgraden

1. Vlaams regeerakkoord

Door een interne staatshervorming en partnerschappen op alle niveaus zorgt de Vlaamse overheid voor minder bestuurlijke drukte en voor vereenvoudiging met creatie van meerwaarde voor alle betrokkenen (besturen en doelgroepen).

In dit kader wordt in elk geval het systeem van koppelsubsidies afgeschaft. Tegelijkertijd wordt in dit takendebat ook de planlast drastisch afgebouwd en worden de toezichtregelingen per beleidssector kritisch herbekeken. Daarbij wordt een samenbundeling van alle planverplichtingen bij de aanvang van de gemeentelijke bestuursperiode gerealiseerd en kunnen vormen van specifiek toezicht enkel de uitzondering zijn.

2. Beleidsnota Binnenlands Bestuur

"2.2 Betere planning, minder planlasten

Verantwoordelijk besturen betekent ook planmatig besturen, met een transparante terugkoppeling aan alle belanghebbenden over de uiteindelijke realisaties. Planmatig werken moet gestimuleerd worden, zonder te vervallen in bureaucratie.

De doelstelling is even helder als ambitieus: tegen de start van de nieuwe lokale bestuursperiode na de verkiezingen van oktober 2012 zouden de gemeenten één plannings- en rapporteringcyclus moeten maken die ingebed is in een meerjarenperspectief. Dat ligt ook in de lijn van de uitdaging, geformuleerd in het project "Vlaanderen in actie".

Uit onderzoek blijkt dat de planverplichtingen een te grote diversiteit aan inhoudelijke voorschriften bevatten. Er is een veelheid aan plannen die het lokaal bestuur op een verschillend tijdstip, met een verschillende looptijd en volgens een verschillende inhoudelijke structurering moet opstellen, zodat een afstemming of integratie quasi onmogelijk is. Aldus hypothekeken deze diverse verplichtingen dat de lokale besturen over de beleidsvelden heen een visie ontwikkelen (horizontaal beleid).

Dit project "planlastenvermindering" is bijgevolg een horizontaal project dat een breed draagvlak moet hebben in alle beleidssectoren en dat enkel succesvol kan zijn door samenwerking tussen de verschillende Vlaamse beleidssectoren, zowel politiek als op het niveau van de administratie.

3. Witboek Interne Staatshervorming

Ook in het groenboek 'interne staatshervorming' is het aspect 'planlastvermindering' aan bod gekomen:

'43.2.10. Planlastvermindering

De verschillende plannen die de lokale en provinciale besturen nu maken (cultuurbeleidsplan, jeugdbeleidsplan, sportbeleidsplan, milieubeleidsplan, ...) verdwijnen en worden geïntegreerd in de meerjarenplanning van de lokale besturen. De nieuwe beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen biedt hiervoor mogelijkheden. De lokale besturen zijn verplicht om burgers en doelgroepen te betrekken bij de beleidsvoorbereiding en de beleidsuitvoering en –evaluatie. Conform de organieke regelgeving zijn de lokale besturen vrij om de timing, de methodiek en de scope van de participatie te bepalen. Bij deze participatie is het belangrijk dat de methodiek wordt afgestemd op de doelgroepen (bv. kinderen en jongeren) en dat de bestaande lokale adviesraden worden ingeschakeld.'

In het witboek "interne staatshervorming" van april 2011 handelt punt 5 over de versterking van de bestuurskracht van de gemeenten. Voor de aanpassing van het decreet lokaal sociaal beleid is punt 5.3 van belang: verregaande vrijwillige samenwerkings- en integratiemogelijkheden voor gemeenten en OCMW, met project D3: " wegnemen van drempels voor verregaande vrijwillige samenwerking en integratie van gemeenten en OCMW". Ook punt 5.1 "schaalproblematiek" kan in de toekomst belangrijk zijn. Het decreet lokaal sociaal beleid voorziet niet alleen in de samenwerking van gemeente en OCMW maar ook in

samenwerking tussen gemeente en OCMW en lokale actoren (publieke-semi-publieke en private actoren) en in de samenwerking tussen deze lokale actoren onderling. Heel wat lokale actoren hebben evenwel een bovenlokaal werkterrein. Bovendien is de schaalgrootte van sommige gemeenten te klein om een efficiënt sociaal beleid uit te bouwen. Het beleid naar interbestuurlijke en intergemeentelijke samenwerking kan ook naderhand een verbeterde invulling geven aan de doelstellingen van het lokaal sociaal beleid.

4. Commissie Efficiëntiewinst voor Lokale Besturen

De Commissie voor Efficiëntiewinst voor Lokale Besturen formuleerde 13 aanbevelingen (principes) m.b.t. de vermindering van de planlasten voor de lokale besturen. Deze principes moeten op een uniforme manier geïmplementeerd worden door alle betrokken Vlaamse beleidssectoren. De 13 principes zijn:

- Principe 1: Onderzoek van de doelmatigheid van sectorale subsidies
- Principe 2: Introductie van Vlaamse beleidsprioriteiten
- Principe 3: Binnen de regels van de lokale beleids- en beheerscyclus bepaalt het lokale bestuur de vorm en inhoud van de meerjarenplanning
- Principe 4: Participatie (externe gedragenheid van het meerjarenplan)
- Principe 5: Beleidsdoelstellingen
- Principe 6: Subsidiebelofte
- Principe 7: Subsidieaanvraag op basis van BBC-GOP
- Principe 8: De aanwending van sectorale subsidies moet verantwoord worden
- Principe 9: Inhoudelijke en financiële verantwoording subsidies
- Principe 10: Rapportering en opvolging
- Principe 11: Plaatsbezoeken en persoonlijk overleg
- Principe 12: Mogelijkheid tot bijsturing van beleidsprioriteiten
- Principe 13: Afspraken bij niet aanwending of afwending van subsidies

5. Decreet houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest aan lokale besturen periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd.

Bij de opmaak van elke sectorale regelgeving wordt verwezen naar de lokale beleids- en beheerscyclus van 6 jaar (mogelijkheid om de cyclus te splitsen in 2 cycli van 3 jaar), zoals bepaald in de organieke regelgeving. De totstandkoming van de lokale strategische meerjarenplanning kan door het Vlaamse bestuursniveau gestuurd worden door:

- het kenbaar maken van Vlaamse beleidsprioriteiten met bijhorende subsidieregelingen in de aanloop van de opmaak van de lokale strategische meerjarenplanning. Het lokale bestuur beslist zelf hoe ze op het lokale niveau invulling geven aan deze beleidsprioriteiten. Er kan dus geen directe inhoudelijke vereiste van het lokaal meerjarenplan worden opgelegd.
- het toevoegen van minimale sectorale vereisten mbt de totstandkoming (bv. eis van sectorspecifieke participatie) van het lokale strategische meerjarenplanning, zonder de formele modaliteiten hiervan te bepalen.
- de subsidieregelingen kunnen bepalen dat de lokale besturen moeten aantonen dat ze lokale belanghebbenden hebben betrokken bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning.

Er wordt (in een kaderdecreet) een uniforme procedure en bijhorende modaliteiten vastgelegd voor de indiening, beoordeling en uitbetaling van subsidieaanvragen door lokale besturen. Hierbij wordt maximaal verwezen naar de lokale strategische meerjarenplanning. De voorwaarden voor de toekenning van Vlaamse subsidies aan lokale besturen kunnen betrekking hebben op:

- te verrichten activiteiten
- te leveren prestaties
- te bereiken effecten
- cofinanciering door het lokale bestuur

Er worden (via een kaderdecreet) uniforme procedurele en inhoudelijke vereisten opgelegd m.b.t. de aanwending van de sectorale subsidies. Er wordt hierbij maximaal verwezen naar de lokale beleids- en beheerscyclus. Deze vereisten hebben betrekking op:

- het tijdstip van de rapportering: jaarlijks en globaal via visitatie op einde van lokale legislatuur
- de bijhorende verantwoordingstukken: relevante onderdelen van de jaarrekening met verwijzing naar de Vlaamse beleidsprioriteiten, uitsluitend ingediend bij het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (ABB). ABB bezorgt deze informatie aan de sectorale administraties.
- de modaliteiten voor de sanctionering: bij voorkeur via het inhouden van nog toe te kennen subsidiebedragen.

(De inhoudelijke en financiële opvolging/controle wordt uitgevoerd door de sectorale administratie.)

3 Opties

Optie 1: nuloptie

De huidige manier van werken wordt aangehouden.

Optie 2: Enkel een juridisch-technische afstemming tussen het decreet lokaal sociaal beleid en het kaderdecreet planlastverlaging lokale besturen

Minimalistische visie waarin het decreet lokaal sociaal beleid aangepast wordt zodat er niets meer in het decreet lokaal sociaal beleid is opgenomen wat in strijd is met de bepalingen van het kaderdecreet planlastverlaging lokale besturen. De voorwaarden voor de toekenning van Vlaamse subsidies aan lokale besturen kunnen enkel nog betrekking hebben op:

- te verrichten activiteiten
- te leveren prestaties
- te bereiken effecten
- cofinanciering door het lokale bestuur

Optie 3:

Zowel juridisch–technisch aanpassen, als inhoudelijk het behoud realiseren van visie, doelstellingen, op gang zijnde dynamiek bij de lokale besturen inzake lokaal sociaal beleid:

Om dit te bereiken worden volgende artikelen van het decreet van 19-3-2004 gewijzigd:

Artikelen 3, 4, 8, 13, 16

Volgende artikelen worden opgeheven: artikelen 5, 6, 7, 17 en 19

De tekst van de oorspronkelijke en gewijzigde artikelen wordt bijgevoegd.

4 Effecten

Doelgroepen en betrokken partijen

lokale besturen:
gemeente
OCMW
VVSG, provinciebesturen
lokale actoren

4.1 Effecten van de nuloptie

Voordelen kunnen zijn:

- > er verandert in principe niets aan de huidige situatie:
 - het lokaal sociaal beleidsplan blijft opgelegd
 - de lokale besturen rapporteren aan de Vlaamse overheid over de planning en evaluatie
- > de geïntegreerde visie op het lokaal sociaal beleid zoals bedoeld in het decreet lokaal sociaal beleid blijft de sleutel van het planningsgebeuren.

Nadelen kunnen zijn:

- > strijdig met het planlastdecreet
- > de verplichting tot opmaak en evaluatie van een lokaal sociaal beleidsplan is niet sanctioneerbaar
- > hypothekeert het beleid van de Vlaamse Regering inzake autonomie van lokale besturen en planlast- en rapporteringsvermindering enerzijds en op bevorderen van samenwerking tussen gemeente en OCMW anderzijds.

4.2 Effecten van optie 2

Deze optie zou betekenen dat men een aantal bepalingen rond beleidsplanning en invulling van de beleidsplanning uit het decreet lokaal sociaal beleid louter conformeert aan de bepalingen uit het planlastdecreet, met name deze van de strategische meerjarenplanning en de jaarrekeningen.

Voordelen kunnen zijn:

- > Er moet geen afzonderlijk lokaal sociaal beleidsplan meer opgemaakt worden. Beleidsdoelstellingen en –opties inzake lokaal sociaal beleid worden opgenomen in de strategische meerjarenplanning, evaluatie van de uitvoering in de jaarrekening. Er wordt ook geen model van plan meer opgelegd.
- > Het principe van 'lokaal sociaal beleid' wordt bevestigd. Strategisch en operationeel wordt de lokale autonomie gerespecteerd via de invulling van de concrete samenwerking tussen gemeente en OCMW.
- > De rapportering aan de Vlaamse overheid wordt verder mogelijk gemaakt via de relevante onderdelen van de strategische meerjarenplanning en jaarrekening.

Nadelen kunnen zijn:

- > De mogelijke versnippering van de verschillende beleidsdomeinen in het lokaal sociaal beleid over de strategische meerjarenplanning kunnen de geïntegreerde visie op lokaal sociaal beleid minder zichtbaar maken.
- > Accenten inzake regierol van lokaal bestuur en bevorderen van samenwerking tussen enerzijds lokale besturen en anderzijds lokale besturen en lokale welzijnsactoren komen mogelijk in de strategische meerjarenplanning minder nadrukkelijk naar voor.

4.3 Effecten van optie 3

Voordelen kunnen zijn:

- > Er wordt rekening gehouden met de juridische bezwaren over toepasbaarheid van het decreet lokaal sociaal beleid op het planlastdecreet.
- > Het lokaal sociaal beleid wordt uitgetekend in de strategische meerjarenplanning.
- > Een aantal cruciale bepalingen rond invulling van relevante delen van de strategische meerjarenplanning worden behouden.
- > De relatie wordt gelegd met de Vlaamse beleidsprioriteiten.
- > De modaliteiten waaronder lokale besturen aan de Vlaamse overheid moeten rapporteren zijn ook aangepast aan het planlastdecreet.
- > Er wordt rekening gehouden met het beleid van de Vlaamse Regering naar versterking van lokale autonomie en structurele samenwerking tussen gemeente en OCMW.

Nadelen kunnen zijn:

- > Het unieke lokaal sociaal beleidsplan bevatte de beleidsdoelstellingen en –opties vanuit een geïntegreerde visie van gemeente en OCMW. De doelstellingen en opties van het OCMW werden afgestemd op het unieke lokaal sociaal beleidsplan. Nu wordt het lokaal sociaal beleid weergegeven in de strategische meerjarenplanning van gemeente en OCMW. De afstemming steunt op optimale samenwerking, niet meer op een opgelegd lokaal sociaal beleidsplan. Een aantal effecten kunnen eventueel bedreigd worden wanneer deze samenwerking niet goed verloopt.

4.4 Keuze en motivering van de optie

Optie 1 wordt niet gekozen. Ondanks de juridische bezwaren van toepasbaarheid van het decreet lokaal sociaal beleid op het planlastdecreet, is het niet opportuun de aanpassing niet te realiseren.

Optie 2 als zuiver juridisch-technische aanpassing houdt deze optie te weinig rekening met de visie op lokaal sociaal beleid en de reeds bestaande dynamiek bij de lokale besturen.

Optie 3 : er is gekozen voor een grondige aanpassing van het luik 'sociale planning' uit het decreet, terwijl het luik 'sociaal huis' integraal is behouden. Bij de aanpassing van het luik 'sociale planning' is uitgegaan van de doelstelling tot planlastvermindering. In die zin worden de beleidsdoelstellingen en –opties inzake lokaal sociaal beleid niet meer bepaald vanuit een afzonderlijk lokaal sociaal beleidsplan, maar worden ze opgenomen in de strategische meerjarenplanningen van de lokale besturen. Dezelfde redenering is gevolgd voor de rapportering: dit wordt geïntegreerd in de jaarrekening.

Voor de afstemming tussen gemeente en OCMW en het ontwikkelen van een geïntegreerde visie op lokaal sociaal beleid is uitgegaan van een aantal belangrijke beslissingen in het beleid van de Vlaamse Regering, met name de structurele samenwerking tussen OCMW en gemeente en het wegnemen van belemmerende drempels. Niets staat in de weg dat beide relevante luiken van de strategische plannings totaal op elkaar zijn afgestemd.

Finaal is evenwel ook getracht de doelstellingen van het decreet lokaal sociaal beleid optimaal te behouden, namelijk het garanderen van de sociale grondrechten voor alle burgers met bijzondere aandacht voor de kwetsbare doelgroepen en de toegankelijkheid tot deze grondrechten. De reeds in zeer veel lokale besturen bestaande dynamiek wordt gewaardeerd en verder gestimuleerd.

5 Uitwerking, uitvoering en monitoring

5.1 Juridisch-technische uitwerking

1. er is een voorstel tot wijziging opgemaakt door de afdeling
2. dit voorstel is systematisch besproken in aanwezigheid van de afgevaardigde van het kabinet van de Minister
3. het voorstel is voorgelegd aan het juridisch team van het departement WVG
4. het voorstel is door het juridisch team aangepast, deze tekst is de basis voor de verdere afhandeling
5. de tekst bevat zowel de wijzigende artikelen (zie bijlage) als bepalingen rond in werking treden: een aantal niet relevante bepalingen uit het bestaande decreet lokaal sociaal beleid worden opgeheven.
6. In functie van deze decreetswijzigingen moeten nadien ook de relevante bepalingen van het Besluit van de Vlaamse regering van 24 februari 2004 tot uitvoering van het decreet van 19 maart 2004 worden aangepast.

5.2 Uitvoering en administratieve lasten

5.2.1 Uitvoering

De regelgeving zal ingevoerd worden op 1-1-2014. De afdeling Welzijn en Samenleving van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin staat in voor de uitvoering.

Er zijn niet direct effecten op het personeelsvlak binnen de afdeling.

Over het principe van de aanpassing is er reeds afdoende communicatie, onder andere met de VVSG. Overigens werd ook het voorstel tot wijziging voor advies voorgelegd aan de VVSG. De communicatie aan de lokale besturen zal gebeuren in functie van het voortgangstraject en volgens de modaliteiten door de Vlaamse overheid mee bepaald.

5.2.2 Administratieve lasten & compensatieregel

Voorliggende decreetwijziging heeft een **vermindering van de administratieve lasten** als effect: het opmaken van een *eerste* lokaal sociaal beleidsplan verdwijnt, enkel het opstellen van een zesjaarlijks plan blijft behouden met de introductie van een meerjarenplanningssysteem voor lokale besturen. De administratieve lasten verminderen met **€220.007**.

Deze vermindering wordt gedetailleerd weergegeven in bijgaande berekeningstabellen:

(1) Nulmeting

In 2006 heeft de dienst Wetsmatiging, ondersteund door IDEA Consult, een nulmeting uitgevoerd van de administratieve lasten die verbonden zijn aan de lokale planlastverplichtingen. Zo ook voor het lokaal sociaal beleidsplan: **€357.060** aan administratieve lasten werden toen gemeten.

(2) Eénmeting

Omdat de lokale planverplichtingen wijzigen ten gevolge van het nieuwe planlastendecreet, worden de administratieve lasten opnieuw gemeten. Voor het gewijzigde lokaal sociaal beleid worden **€137.053** aan administratieve lasten gemeten.

PARAMETER	NULMETING	EÉNMETING
Tijd	van 3 tot 7.900 uren	van 5 tot 7.900 uren
Tarief	€ 49 (loonkost per uur)	
Actoren	294 of 308 gemeenten	308 gemeenten
Periodiciteit	2-jaarlijks & 6-jaarlijks	6-jaarlijks
%AL	van 20% tot 100% (% dat als administratieve last kan beschouwd worden)	

5.2.3 Beheerskosten

Voorliggende wijziging van decreet heeft een **vermindering van de beheerskosten** als effect: het behandelen van een *eerste* lokaal sociaal beleidsplan verdwijnt, enkel het behandelen van een zesjaarlijks plan blijft behouden met de introductie van een meerjarenplanningssysteem voor lokale besturen. De beheerskosten verminderen met **€ 89.557,33**.

Deze vermindering wordt gedetailleerd weergegeven in bijgaande berekeningstabellen:

(3) Nulmeting

Er werden nog geen metingen gedaan van de beheerskosten die verbonden zijn aan de lokale planverplichtingen. Een nulmeting dringt zich op: het lokaal sociaal beleidsplan behelst **€ 97.241,71** aan beheerskosten.

(4) Eénmeting

Omdat de lokale planverplichtingen wijzigen ten gevolge van het nieuwe planlastendecreet, worden ook de beheerskosten opnieuw gemeten. Voor het gewijzigde decreet betreffende lokaal sociaal beleid worden **€ 7.684,38** aan beheerskosten gemeten.

PARAMETER	NULMETING	EÉNMETING
Tijd (T)	van 0 tot 347 dagen	
Tarief (loonkost)	€ 248,76 voor "V" (A1) & € 468,13 voor "E" (gemiddelde A2, A3 & A4) (loonkost per dag)	
Actoren (#)	1	
Periodiciteit (P)	2-jaarlijks & 6-jaarlijks	6-jaarlijks

BEREKENINGSTABELLEN

(1) BEREKENING ADMINISTRatieve LASTEN – NULMETING										
Regelgevingdocument: Decreet betreffende het lokaal sociaal beleid										
IV	omschrijving informatieverplichting			parameters			Administratieve Lasten			
	AH	omschrijving handeling / out-of-pocketkosten	tijd ¹	uurtarief	aantal actoren / dossiers	periodiciteit	%AL			
1	Eerste lokaal sociaal beleidsplan (duurtijd 2 jaar)			TOTAAL informatieverplichting 1						€ 220.007
Tijdsbestedingskosten										
1.1	Voorbereiding en opmaak plannen.			€ 49	294	0,5	30%	€ 194.000		
1.2	Adviesronde en goedkeuring plannen.			€ 49	294	0,5	100%	€ 26.007		
2	Opstellen zesjaarslijks lokaal sociaal beleidsplan			TOTAAL informatieverplichting 2						€ 137.053
Tijdsbestedingskosten										
2.1	Voorbereiding en opmaak plannen.			€ 49	308	0,17	20%	€ 124.188		
2.2	Adviesronde en goedkeuring plannen.			€ 49	308	0,17	100%	€ 12.865		
3	Tussentijdse evaluatie en bijsturing beleidsplan			TOTAAL informatieverplichting 3						nvt
Tijdsbestedingskosten										
3.1	Nog niet van toepassing									

¹ Afhankelijk van de grootte van de gemeente of stad (gemeente < 15.000 inwoners – gemeente tussen 15.000 & 45.000 inwoners – centrumstad – grootstad)

TOTAAL ADMINISTRatieve LASTEN							€ 357.060	
(2) BEREKENING ADMINISTRatieve LASTEN – EENMETING								
Regelgevingdocument: Decreet betreffende het lokaal sociaal beleid								
IV	omschrijving informatieverplichting		parameters			Administratieve Lasten		
	AH	omschrijving handeling / out-of-pocketkosten	tijd ²	uurtarief	aantal actoren / dossiers		periodiciteit	%AL
1	Eerste lokaal sociaal beleidsplan (duurtijd 2 jaar)		TOTAAL informatieverplichting 1				€ 0	
	Tijdsbestedingskosten							
1.1	Voorbereiding en opmaak plannen.		0	0	0	0	€ 0	
1.2	Adviesronde en goedkeuring plannen.		0	0	0	0	€ 0	
2	Opstellen zesjaarlijks lokaal sociaal beleidsplan		TOTAAL informatieverplichting 2				€ 137.053	
	Tijdsbestedingskosten							
2.1	Voorbereiding en opmaak plannen.		van 110 tot 7900	€ 49	308	0,17	20%	€ 124.188
2.2	Adviesronde en goedkeuring plannen.		van 5 tot 32	€ 49	308	0,17	100%	€ 12.865
3	Tussentijdse evaluatie en bijsturing beleidsplan		TOTAAL informatieverplichting 3				Nvt	
	Tijdsbestedingskosten							
3.1	Nog niet van toepassing							

² Afhankelijk van de grootte van de gemeente of stad (gemeente < 15.000 inwoners – gemeente tussen 15.000 & 45.000 inwoners – centrumstad – grootstad)

TOTAAL ADMINISTRatieve LASTEN	€ 137.053
-------------------------------	-----------

(3) Impactberekening beheerskosten - nulmeting

Processen	Processtappen		Leidinggevenden (E)		Beleidsmedewerker (V)			BEHEERSKOSTEN	
	T	#	P	loonkost	T	#	P		loonkost
1. Behandelen eerste lokaal sociaal beleidsplan									
	0	0	0	€468,13	346,7	1	0,5	€248,76	€ 89.557,33
1.1 Advisering									€ 43.122,55
1.2 Afstemming	0	0	0	€468,13	53,33	1	0,5	€248,76	€ 6.633,19
1.3 Netwerking (werkveld)	0	0	0	€468,13	213,3	1	0,5	€248,76	€ 26.530,25
1.4 Administratieve behandeling	0	0	0	€468,13	106,7	1	0,5	€248,76	€ 13.271,35
2. Behandelen zesjaarlijks beleidsplan									
	8,1	1	0,17	€468,13	73,67	1	0,17	€248,76	€ 6.621,08
2.1 Advisering									€ 3.760,06
2.2 Afstemming	4,78	1	0,17	€468,13	43,85	1	0,17	€248,76	€ 2.234,78
2.3 Netwerking (werkveld)	2,4	1	0,17	€468,13	1,07	1	0,17	€248,76	€ 236,25
2.4 Administratieve behandeling	3,2	1	0,17	€468,13	3,2	1	0,17	€248,76	€ 389,99
3. Behandelen tussentijdse evaluatie									
	0,4	1	0,33	€468,13	4	1	0,33	€248,76	€ 1.063,30
3.1 Advisering									€ 390,16
3.2 Afstemming	0	0	0	€468,13	8,2	1	0,33	€248,76	€ 673,14
3.3 Netwerking (werkveld)	0	0	0	€468,13	0	0	0	€248,76	€ 0
3.4 Administratieve behandeling	0	0	0	€468,13	0	0	0	€248,76	€ 0
TOTAAL BEHEERSKOSTEN								€ 97.241,71	

(4) Impactberekening beheerskosten - éénmeting

Processen	Processtappen	Leidinggevenden (E)			Beleidsmedewerker (V)			BEHEERSKOSTEN		
		T	#	P loonkost	T	#	P loonkost			
1. Behandelen eerste lokaal sociaal beleidsplan		TOTAAL beheerskost 1						€ 0		
	1.1 Advisering	0	0	€468,13	0	0	€248,76	€ 0		
	1.2 Afstemming	0	0	€468,13	0	0	€248,76	€ 0		
	1.3 Netwerking (werkveld)	0	0	€468,13	0	0	€248,76	€ 0		
	1.4 Administratieve behandeling	0	0	€468,13	0	0	€248,76	€ 0		
2. Behandelen zesjaarijks beleidsplan		TOTAAL beheerskost 2						€ 6.621,08		
	2.1 Advisering	8,1	1	0,17	€468,13	73,67	1	0,17	€248,76	€ 3.760,06
	2.2 Afstemming	4,78	1	0,17	€468,13	43,85	1	0,17	€248,76	€ 2.234,78
	2.3 Netwerking (werkveld)	2,4	1	0,17	€468,13	1,07	1	0,17	€248,76	€ 236,25
	2.4 Administratieve behandeling	3,2	1	0,17	€468,13	3,2	1	0,17	€248,76	€ 389,99
3. Behandelen tussentijdse evaluatie		TOTAAL beheerskost 3						€ 1.063,30		
	3.1 Advisering	0,4	1	0,33	€468,13	4	1	0,33	€248,76	€ 390,16
	3.2 Afstemming	0	0	0	€468,13	8,2	1	0,33	€248,76	€ 673,14
	3.3 Netwerking (werkveld)	0	0	0	€468,13	0	0	0	€248,76	€ 0
	3.4 Administratieve behandeling	0	0	0	€468,13	0	0	0	€248,76	€ 0
TOTAAL BEHEERSKOSTEN							€ 7.684,38			

5.3 Handhaving

De afdeling Welzijn en Samenleving van het departement WVG volgt via analyse en conclusies de voortgang van het lokaal sociaal beleid in de lokale besturen op (zowel op het niveau van de doelstellingen en acties, als op niveau van de realisatie van de loketfunctie (sociaal huis)). Via de Vlaamse beleidsprioriteiten kan het lokaal sociaal beleid verdere invulling krijgen. In ieder geval worden de effecten opgevolgd en bewaakt: het garanderen van de sociale grondrechten van de burger door de lokale besturen en de bevordering van de toegang tot de sociale rechten. De afdeling gaat in het bijzonder na hoe omgegaan wordt met de sleutels inzake lokaal sociaal beleid: participatie en samenwerking.

De facilitering van de samenwerking tussen gemeente en OCMW is een aangelegenheid voor Binnenlands Bestuur.

De afdeling sluit partnerschappen af met de VVSG en de provincies voor ondersteunende opdrachten en verifieert zowel de inhoudelijke als financiële verantwoordingen van die partnerschappen.

5.4 Evaluatie

Er werd bij aanvang van het project tot wijziging van het decreet lokaal sociaal beleid een traject en tijdspad opgesteld dat moet toelaten binnen de eisen opgelegd door de Vlaamse Regering te blijven. Het blijft de bedoeling de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering eind 2011 te laten gebeuren.

De opvolging gebeurt zowel in directe samenhang met het kabinet van de bevoegde Minister als met het juridisch team van het departement WVG.

6 Consultatie

Consultatie binnen de Vlaamse overheid

Met het juridisch team van het departement WVG

Consultatie met lokale besturen en/of de betrokken sector

Advies van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten is gevraagd op 18 augustus 2011.
Dit advies is verleend op 31 augustus 2011.

Sectorale SAR

Het advies van de SAR zal gevraagd worden na de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse regering

Formele adviezen

Het advies van de inspectie van Financiën is gevraagd worden in oktober 2011.
Het taaladvies is gevraagd op 8 november 2011.
Het legistiek advies is gevraagd op 8 november 2011.

7 Overige informatie voor de Inspectie van Financiën

De wijziging van het decreet lokaal sociaal beleid in functie van het planlastdecreet heeft geen impact op de begroting van de Vlaamse overheid.

8 Samenvatting

Het planlastendecreet, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 17 december 2010, noopt tot een aanpassing van het decreet lokaal sociaal beleid.

In een voorafgaande fase werd nagegaan hoe een aantal eventuele juridische bezwaren konden weggewerkt worden. Deze hadden vooral betrekking op de toepasbaarheid van het decreet lokaal sociaal beleid op het planlastdecreet en op de afstemming van de doelstellingen van het OCMW op het bestaande lokale sociale beleidsplan.

Elke optie werd getoetst aan de opportuniteiten en de risico's.

Bij de aanpassing is overgegaan tot een grondige wijziging van het luik 'sociale planning'. Hierbij ging het niet louter om een juridisch-technische aanpassing, maar werden zowel doelstellingen van het decreet lokaal sociaal beleid als bestaande dynamiek in de lokale besturen optimaal behouden.

De aanpassing houdt niet alleen rekening met het planlastdecreet zelf. Hier wordt gestreefd naar een vermindering van de plan- en rapporteerlast van lokale besturen door de beleidsdoelstellingen en –opties niet meer te laten uittekenen in een afzonderlijk lokaal sociaal beleidsplan, maar door ze te laten opnemen in de strategische meerjarenplanning van de lokale besturen. Eveneens wordt ingespeeld op de krachtlijnen van het beleid van de Vlaamse Regering: het versterken van de autonomie van de gemeenten, de structurele samenwerking tussen de gemeente en het OCMW en het formuleren van beleidsprioriteiten.

Vooraf op het gebied van de structurele samenwerking tussen gemeente en OCMW wordt inhoudelijk gemotiveerd waarom het wegvallen van het unieke lokale sociale beleidsplan niet noodzakelijk de geïntegreerde visie en aanpak van het lokaal sociaal beleid in het gedrang brengt.

De voorliggende wijziging van decreet resulteert in een vermindering van de administratieve lasten en beheerskosten.

9 Contactinformatie

Rita Storme

Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
afdeling Welzijn en Samenleving
tel 02 553 33 35
mail: rita.storme@wvg.vlaanderen.be